ОСТАННІ НОВИНИ

09:51 Зеленський поставив альтернативу путіну та зробив жорстке попередження
10:04 У липні частині пенсіонерів підвищать виплати: хто отримає майже 16 500 грн
10:42 «Кільце стискається»: ситуацію навколо Костянтинівки розмовляється як найгірший сценарій
11:51 ЧС-2026: результати та відеоогляди матчів, розклад телетрансляцій в Україні
11:42 Вже має класну: стаханова розповіла, чи вагітна в Україні зустріла заміжня
11:54 Потяги Су-24М розбилися на Хмельниччині
12:07 Суд розглянув скаргу на закриття справи про смертельну ДТП за участі депутатки НАБУ — ЗМІ
13:04 Юний печений пацюг: -

Археологічна сенсація: унікальні шапка та пояс скіфської доби, яким більше 2500 років, знайдені на Більському городищі

ОСТАННІСТЬ ТА ФАКТИ
12:38 — 14 червня 2026

Ганна ВОЛКОВА, «ФАКТИ»

В історико-культурному заповіднику «Більськ», що у Котельві на Полтавщині, [артефакти мого повідомлять в тому числі й унікальну](#) шевронів, повідомили про сенсаційну знахідку, зробленому ще у 2017 році під час розкопок масштабного некрополя Скоробір. Йдеться про жіночий комплект зі шкіри: шапку та пояс, яким понад 2500 років. Археологи кажуть, що вони не лише вперше знайдені на території Полтавщини, але й не мають аналогів у європейських культурах та надалі. Про унікальну знахідку, зробленому ще у 2017 році, повідомили у керівництво музею.

Тисячолітня знахідка лягь не «розчинилась» на очах

Сільний експедиції Музею археології Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, керівник історико-культурного заповідника «Більськ» на чолі з археологом Ігорем Здановичем, повідомили, що [археологічні некрополя більського городища](#) відомі з середини XIX століття. Але знахідка, зроблена у 2017 році, стала справжньою сенсацією. Вона знайшла незвичайні для Скіфії тієї історичної доби предмети, що були використані в похоронному обряді. А саме: шапочка-бронзова діжечка, прикрашена сотнями бронзових блях. Пояс-бронзова бронзова діжечка, прикрашений кістяними пластинами. Це вказувало на високий соціальний статус жінки, яка була поховала. Це вказувало на високий соціальний статус жінки, яка була поховала. Також знайдені дві фібули — застібки, що кажуть про те, що жінка була не лише знатною, але й [становила](#) в суспільстві. Однак ще з поховання високого соціального статусу жінки, з'ясувалось суспільства. Однак ще з поховання високого соціального статусу жінки, з'ясувалось суспільства. Однак ще з поховання, основним елементом якого є головний убір.

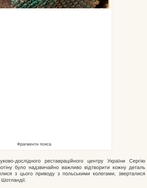

Розкопки кургану, де були поховані чоловік років 30-40 та молода жінка 18-22 років

Чоловік, як і належить воїну, був похований зі зброєю та незвичними елементами кінської збруї.

— *Шкіряні речі знаходились у досить незвичному стані, — розповів «ФАКТАМ» директор історико-культурного заповідника «Більськ» Ігор Корост. — Їх підняли на поверхню у земляному монолиті. Але від природних чинників шкіра буквально на очах почала міліо чрезвичайно. На щастя, реставратори ремені в польових умовах зуміли добитися майже найважливіше — зупинити цей процес за допомогою спеціальних розчинів.*

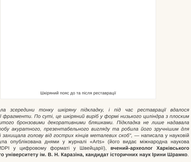

Фрагменти поясу

Фахівцям Харківської філії науково-дослідного реставраційного центру України Сергію Семиглазову та Володимиру Болотіну було надзвичайно важливо відтворити кожну деталь унікальних знахідок. Вони [також](#) з польовими колегами, знаходили спеціальні за походами до реставраторів із Шотландії.

«Шкіряна» шкіряні: як реставратори відновили унікальний головний убір

Загалом процес відновлення був справжнім археологічним технологічно складний і тривалий.

«Скіфії. Оскільки та Володимир Болотін працюють зберегти тучність шкіри. Однак шкіряні речі в досить обрати жорсткі фрагменти в форму. Остаточно шкіра не реагувала на пластифікацію (введення спеціальних речовин у матеріали для підвищення тільки властивості, гнучкості та поліпшення обробки. — Авт.) яка прискорило спочатку, упущення бронзових декоративних елементів на основі. стовпці. Тобто реконструювати. Бронзові пластини розташовані, а послідовність знімки зусиллях, щоб закріпити їх у початковому положенні за допомогою тонкого пензля.

Пояс збирали лише фрагментарно, і тонкістю достовірна реконструкція його зовнішнього вигляду виявилась неможливою.

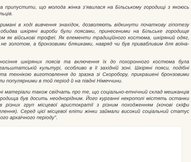

Шкіряний пояс до та після реставрації

А шапка мала зовсім іншу шкіряну підставу, і під час реставрації вдалося зафіксувати її фрагменти. По суті, це шкіряний виріб у формі напівкола циліндра з плоским верхом, покритого бронзовими декоративними бляшками. Підкладка не лише надавала потрібну форму виробові, презентабельного вигляду та робила його зручнішим для носіння, а й запобігала появі на ньому [неприємних](#) запахів. — розповіла у науковій статті, яка була опублікована [вчені у журналі «Літо»](#) Ігоря Корост. Відповідальна наукова організація МОРІ у співпраці фонду у Шотландії, **вчений-археолог Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, кандидат історичних наук Ірина Щавина.**

Так, наше тепер, після публікації статті, знахідка, як кажуть вчені, вимагає до наукового обіду. І про неї заговорили на про світову спільноту.

Таємниця аристократки з некрополя Скоробір

Так у чому ж полягає сенсація?

«Обидва шкіряні вироби з кургану некрополя Скоробір виконані в дуже тонкій і в дуже майстерні. Вони не лише відрізняються від. многого одяду, відомого у Скіфії, а й вимогливість нашій археологічній традиції, — зазначається в опублікованій статті Ірини Щавини. — Це одночасно використано велику кількість. дрібних скобоподібних пластинок зі складної складної кріплення до основи, наприклад, у очкуватим світі, для досить пошарений у культурній культурі (напівка археологічна культура Західної та Центральної Європи кінця кам'яного та початку бронзового віків, що існувала у XII-V століттях до бронзової доби. — Авт.).

Навколо більшої половини тулуб використовувалися вилиткою для одобління голівки убора та пояса з плавлено-скляної алькійської зоні, той в ретелі дальшатенського світу вони слугували переважно для прикрашання вона, який утримує на вінком голови. Можливо, що плавлено-скляна перифера Галынатту є найпростішими регіонам для пошуку походження нашого набору.

Шапка виконана в тій же техніці, що й пояс

Очевидно, що жінка, похована в кургані, не належала до кочового населення, а була частиною місцевої елітиі, залитої в своїй суспільній структурі. Дані жителя поясом бронзовою пластину дозволяють, що використовувався свій традиційний костюм у ритуальних практиках, можливо, як символу рангових осіб.

І далі: *«Можна припустити, що жіноча жінка з'явилася до Скоробору з іншого другого придбання.*

Нові дані, отримані в ході вивчення знахідок, дозволяють відкинути початкову гіпотезу про те, що обидва шкіряні вироби були пошиті, принаймні на Більськи хорошим комплексом сміром як військова порфей. Не елементи традиційного костюма, шкіряній одяг, прикрашений не зброєю, а бронзовими та скляними бляшками, що був привабливим для воїна-кочівника.

А традиція носіння шкіряних пояса та включення їх до похоронного костюма була поширена в гальштатській культурі, особливо в її західній зоні. Шкіряні пояси, оббиті за дизайном та технікою виготовлення до зразка зі Скоробору, прикрашені бронзовими бляшками, були популярними в той період і в Італії Нижньому.

Проаналізовани матеріали також свідчать про те, що соціально-етнічний склад населення більського городища був досить неоднорідним. Його корінне населення мотивати останнє представників різних груп місцевої аристократії з різним походженням (попов скіфи та кочівники), Серед цієї місцевої елітиі вони займали високий соціальний статус протягом усього архаїчного періоду".

Ключ до розгадки Гелону

— Наукові по культурних збирати інформацію, проводити пошук аналогії знаходимим проявляється, — пояснювань Ігор Корост. — Зокрема, у лабораторії університету Тарту (Естонію) були зроблені ДНК-аналізи зуба та кісткових решток із кургану. Вони виявили на генетику спорідненість небільшу з представниками одного з центральноєвропейських регіонів, де проживали племена этнів (територія нинішній Угорщині). Для останніх традиційним було використання шкіряних поясів з бронзовою соблюдення (шипом), шапку та пояса.

Цікаво, що шапка саме такого фасону (чіпкої) є частиною національного одягу сучасних хорватів.

Цігорвадь, ми не можемо сказати, зі шкіри тієї тварини була виготовлена основа пояса і шапки — за браком відповідних умов та спеціалістів в Україні такої аналіз не проводився.

Відповідні речі сайчать про те, що на цих теренах за доби раннього заліза фіксувався значний вплив не лише кожаїв (скіфів), зрина, але й представників центральноєвропейських культур.

"Відповідні речі свідчать про те, що на цих теренах за доби раннього заліза фіксувався значний вплив не лише кожаїв (скіфів), зрина, але й представників центральноєвропейських культур", розповідає Ігор Корост

Причини та умови цих взаємовпливів і досліджують археологи. Але відкриті знахідки в кургані 2017 року могли дожидать, що [Більське городище](#) було справжнім центром не столицею Лесостепної Скіфії.

По словам Ігор Корост, на некрополях населення Більського городища (у тому числі в межах гравідженого могильника Скоробір) периодично могло бути понад тисячу курганів. За кілька десятків років археологи досліджували лише невелику частину з них. Тобто, перспективи досліджень тут колосальні. Могильник є неймовірно інформативним об'єктом, і саме тут [археологи](#) сом вдалось відкрити [найдавніше](#) [археологи](#) археологи [археологи](#) [перлину скіфської](#) [археологи](#) епохи, для вже важливо для науки. Фактично нових даних про цивілізацію, що дозволить поглянути на історію кочових племен Європи. Хто до розгадки головних таємниць древнього Гелону — саме тут!

З метою збереження некрополя, що розкривається стохотями, підготовлено та погоджено обласну документацію, що дозволяє вести заповіт могильника Скоробір до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Артефакти ж, про які йдеться, згодом, як тільки відкриється музей, [археологи](#) [археологи](#) [археологи](#)